

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

ĐỖ NGỌC ÁNH

XÂY DỰNG CHÍNH SÁCH ĐÃI NGỘ
ĐỐI VỚI NGHỆ NHÂN LÀNG NGHỀ
(NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP LÀNG GÓM PHÙ LÃNG,
HUYỆN QUẾ VỖ, TỈNH BẮC NINH)

CHUYÊN NGÀNH: CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

MÃ SỐ :

KHÓA LUẬN ĐẠI HỌC
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA

Người hướng dẫn khoa học: TH.S. NGUYỄN THANH XUÂN

Hà Nội – 2014

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình triển khai thực hiện khóa luận, tôi đã thường xuyên nhận được sự giúp đỡ, chỉ bảo tận tình của các thầy cô giáo trong khoa Quản lí văn hóa nghệ thuật - Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới giảng viên: ***Th.S Nguyễn Thanh Xuân*** - người trực tiếp hướng dẫn đề tài.

Đồng thời, tôi xin chân thành cảm ơn Trung tâm thư viện Quốc gia, Trung tâm thư viện Đại học Văn hóa Hà Nội, Ủy ban nhân dân và các nghệ nhân xã Phù Lãng, huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh đã tạo điều kiện cung cấp thông tin, số liệu giúp tôi hoàn thành khóa luận này.

Tuy đã có nhiều cố gắng, nhưng chắc chắn bài khóa luận của tôi vẫn còn nhiều thiếu sót, hạn chế. Tôi rất mong nhận được những nhận xét và đóng góp của các thầy cô giáo.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, tháng 5 năm 2014

Tác giả khóa luận

Đỗ Ngọc Ánh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	7
1. Lí do chọn đề tài.....	7
2. Mục đích nghiên cứu.....	8
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	8
4. Các phương pháp nghiên cứu.....	9
5. Bộ cục đề tài	9
CHƯƠNG 1. NHỮNG LÍ THUYẾT CƠ BẢN VỀ QUẢN LÝ CON NGƯỜI	10
1.1. Một số học thuyết về quản lý con người	10
1.1.1. Tư tưởng của F.W.Taylor về quản lý con người	10
1.1.2. Thuyết quản lý hành chính của Henry Fayol	11
1.1.3. Một số học thuyết quản trị nhân lực phương Tây.....	14
1.2. Quan điểm của Đảng ta về nguồn lực con người và vai trò của nguồn lực con người trong sự nghiệp Công nghiệp hóa-hiện đại hóa đất nước.	19
1.2.1. Quan điểm của Đảng ta về nguồn lực con người.....	19
1.2.2. Vai trò của nguồn lực con người trong sự nghiệp công nghiệp hóa – hiện đại hóa đất nước	20
1.3. Chính sách của Đảng và Nhà nước đối với việc chăm sóc và phát triển con người.....	22
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG VỀ THU NHẬP VÀ CHÍNH SÁCH ĐÃI NGỘ ĐỐI VỚI NGHỆ NHÂN Ở LÀNG GÓM PHÙ LÃNG - QUẾ VÕ - BẮC NINH	27
2.1. Giới thiệu về làng gốm Phù Lãng	27
2.2. Nghề gốm Phù Lãng	28
2.2.1. Các dòng gốm	28

2.2.2. Các công đoạn - kĩ thuật làm gốm	28
2.2.3. Thực trạng hoạt động sản xuất gốm của làng nghề	31
2.3. Nghệ nhân làng gốm Phù Lãng.....	35
2.3.1. Những nghệ nhân làm dòng gốm truyền thống	35
2.3.2. Những nghệ nhân làm dòng gốm Mỹ thuật	40
2.4. Thực trạng về thu nhập và chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân ở làng gốm Phù Lãng- Quế Võ- Bắc Ninh.....	48
2.4.1. Thực trạng đãi ngộ nghệ nhân ở Việt Nam.....	48
2.4.2. Đánh giá chung thực trạng về thu nhập và chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân ở làng gốm Phù Lãng.....	
2.5. Những chính sách tôn vinh và đãi ngộ nghệ nhân ở một số nước Châu Á.....	57
CHƯƠNG 3. XÂY DỰNG CHÍNH SÁCH ĐÃI NGỘ ĐỐI VỚI NGHỆ NHÂN DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ NÓI CHUNG VÀ NGHỆ NHÂN LÀNG GÓM PHÙ LÃNG NÓI RIÊNG.....	61
3.1. Chính sách của Đảng và Nhà nước trong việc đãi ngộ đối với nghệ nhân Di sản văn hóa phi vật thể.....	61
3.2. Một số kiến nghị của cá nhân.....	63
3.2.1. Đối với các cơ quan ban hành.....	63
3.2.2. Đối với chính quyền địa phương ở làng gốm Phù Lãng.....	68
KẾT LUẬN	76
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	77
PHỤ LỤC	81

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Kinh Bắc xưa, Bắc Ninh ngày nay là cái nôi của nền văn hóa văn minh đất Việt, mang trong mình cả bề rộng lẫn chiều sâu của mấy ngàn năm lịch sử với những giá trị văn hóa vô cùng độc đáo và hấp dẫn như: đình chùa, lễ hội, những làn điệu quan họ, những tên đất, tên người nhuộm màu cổ tích, huyền thoại. Bắc Ninh còn nổi tiếng với nhiều làng nghề thủ công truyền thống cùng những sản phẩm thủ công đặc sắc như: làng tranh dân gian Đông Hồ, làng đúc đồng Đại Bái, làng gỗ mỹ nghệ Đồng Kỵ, làng giấy Phong Khê... Hơn nữa, nhắc đến quê hương quan họ, hẳn không ai xa lạ với thương hiệu gốm sứ Phù Lãng (Phù Lãng, Quế Võ, Bắc Ninh). Dù đã tìm được hướng đi mới cho nghệ thuật tạo hình gốm sứ mỹ nghệ nhưng những nghệ nhân Phù Lãng vẫn không làm mất đi giá trị truyền thống, rất đặc trưng của gốm sứ cổ xưa.

Có thể nói, hiếm có vùng quê nào mà cả đất và người lại mang đậm truyền thống văn hóa và hồn dân tộc như miền đất này. Những loại hình nghệ thuật, những làng nghề có lịch sử phát triển hàng trăm năm ấy đã sinh ra lớp lớp người hội tụ tinh hoa riêng của nó.

Trong điều kiện hiện nay, khi chúng ta đang cố gắng bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể thì việc bảo tồn con người được xem là “di sản sống” phải được đặt lên hàng đầu. Tuy nhiên, thực tế cho thấy những nghệ nhân già đã mai một theo thời gian, những nghệ nhân trẻ chưa đáp ứng được nhu cầu gìn giữ, nhiều người không hứng thú với việc theo nghề, lưu giữ ngành nghề truyền thống. Nguyên nhân một phần là do chế độ đãi ngộ đối với nghệ nhân dân gian chưa được quan tâm đúng mức.

Do đó việc xây dựng những chế độ chính sách đãi ngộ tích cực của Đảng và Nhà nước dành cho nghệ nhân dân gian trở nên bức thiết hơn bao giờ

hết. Bởi vì con người là một thực thể của xã hội, là nguồn gốc tạo ra mọi của cải vật chất, văn hóa tinh thần.

Từ những lí do trên, tôi quyết định chọn đề tài “Xây dựng chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân làng nghề (Nghiên cứu trường hợp làng gốm Phù Lãng, huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh)” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu

Khóa luận đề cập đến chính sách đãi ngộ của Đảng và Nhà nước đối với các nghệ nhân di sản văn hóa nói chung và nghệ nhân làng gốm Phù Lãng nói riêng.

Bước đầu tìm hiểu về thực trạng đãi ngộ nghệ nhân và trên cơ sở nghiên cứu nhằm đề xuất một số giải pháp cơ bản nhằm hoàn thiện chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là: Khảo sát những ảnh hưởng của chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân di sản văn hóa phi vật thể nói chung và nghệ nhân làng gốm Phù Lãng nói riêng.

- Phạm vi nghiên cứu

Đề tài bám sát thực tiễn hiện nay ở làng gốm Phù Lãng-Quế Võ-Bắc Ninh để từ đó đưa ra những kiến nghị, giải pháp cơ bản nhằm hoàn thiện chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân.

4. Các phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp khảo sát thực địa, phỏng vấn:

Áp dụng khi bước đầu thực hiện nghiên cứu đề tài và phỏng vấn đối với những hộ gia đình, các nghệ nhân làng gốm và những người gắn bó với nghề nói chung.

- Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu:

Thực hiện trên cơ sở nguồn tư liệu đã được tập hợp, tiến hành xử lý và chọn lọc tài liệu liên quan phục vụ cho đề tài “Xây dựng chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân làng nghề (Nghiên cứu trường hợp làng gốm Phù Lãng, huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh)”.

- Phương pháp thu thập các tài liệu có trước như số liệu thống kê, các báo cáo, các nghiên cứu đã công bố trên sách báo và trên Internet...

5. Bộ cục đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục từ viết tắt, phụ lục, tài liệu tham khảo, khóa luận được chia làm 3 chương :

Chương 1. Những lí thuyết cơ bản về quản lí con người.

Chương 2. Thực trạng về thu nhập và chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân ở làng gốm Phù Lãng - Quế Võ - Bắc Ninh.

Chương 3. Xây dựng chính sách đãi ngộ đối với nghệ nhân Di sản văn hóa phi vật thể nói chung và nghệ nhân làng gốm Phù Lãng nói riêng.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo chính trị của ban chấp hành Đảng bộ xã Phù Lãng khoá XIX trình tại Đại Hội Đảng Bộ xã khoá XX. Nhiệm kì 2010 – 2015, tháng 5/2010.
2. Nguyễn Đình Chiến (1999) *Cảm nang đồ gốm Việt Nam có văn minh TKXV-XIX*. Viện bảo tàng Lịch sử Việt Nam.
3. Nguyễn Đình Chiến (2001) *Gốm Việt Nam một truyền thống riêng biệt*. Tạp chí Văn hoá nghệ thuật, số 210.
4. Nguyễn Khánh Chương (2004) *Gốm Việt Nam từ đất nung đến sứ*. NXB Mỹ Thuật.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.76.
6. Đảng Uỷ - Hội Đồng Nhân Dân - UBND xã Phù Lãng (2005) *Lịch sử xã Phù Lãng*, 2005.
7. Nguyễn Đình, *Phù Lãng có gốm Nhung*, tạp chí Thế Giới Ảnh, số 61 tháng 4/2007, (tr24-25).
8. Nguyễn Trần Đức (2007) *Xây dựng sản phẩm du lịch làng nghề ở vùng du lịch Bắc Bộ*. Luận văn thạc sĩ du lịch.
9. Trương Minh Hằng (2006) *Gốm sành nâu ở Phù Lãng*. Nxb KHXH, Hà Nội.
10. Chu Huy (2009) *Chuyện kể về làng quê người Việt*. NXB Giáo Dục.
11. Học viện Hành chính Quốc gia - Quản lý nhà nước trong các lĩnh vực xã hội. NXB Giáo dục, Hà Nội, 1997.

12. Học viện Hành chính Quốc gia - Quản lý nhà nước nguồn nhân lực. NXB Giáo dục, Hà Nội, 1997.
13. Liên Minh (2007) *Bảo tồn và phát triển làng nghề*. Tạp chí Xưa Nay, số 293, tr.23.
14. Mai Quỳnh Nam (chủ biên)(2009): *Con người văn hóa quyền và phát triển*. Nxb Từ điển Bách khoa, Hà Nội, tr. 33.
15. Tô Nguyễn, Trịnh Nguyễn (1981) *Kinh Bắc – Hà Bắc*. NXB Văn Hoá, Hà Nội.
16. Nguyễn Văn Nhón: *Tìm hiểu vấn đề con người trong di sản Hồ Chí Minh*. Tạp chí Báo chí và tuyên truyền, số 3-1995.
17. Nguyễn Văn Nhón: *Góp phần tìm hiểu lĩnh vực xã hội và quan hệ xã hội trong hoạt động của con người*. Tạp chí thông tin lí luận, số 12-1995.
18. Nguyễn Văn Nhón: *Chính sách xã hội trong điều kiện nền kinh tế thị trường*. Tạp chí Báo chí và tuyên truyền, số 1-1996.
19. *Quốc Hội nước CH XHCN Việt Nam*, Luật Di sản Văn hoá, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội 2001, tr.16.
20. Sở VH TT tỉnh Bắc Ninh, *Văn hiến Kinh Bắc, tập 1*.
21. Sở Du lịch Bắc Ninh (2004), Báo cáo tổng hợp: *Đề án phát triển du lịch làng nghề trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh*.
22. Tổng cục thống kê (2012): *Niên giám thống kê 2011*. Nxb Thống kê, Hà Nội, tr.854.
23. Nguyễn Hữu Thân(2008), Giáo trình Quản trị nhân sự, Nhà xuất bản Lao động xã hội.

24. Hà Quý Tình – Nguồn nhân lực Việt Nam, thực trạng và giải pháp. Tạp chí Cộng sản, số 7, tháng 4/1999.

25. Trần Quốc Vượng (1996) *Xứ Bắc ngày xưa*. NXB Văn Hóa.

Tài liệu trên Internet

26. http://baobacninh.com.vn/news_detail/68615/nhung-nghe-nhan-tre-lang-nghe-phu-lang.html

27. <http://baoquangnam.com.vn/van-hoa-van-nghe/van-hoa/201307/tran-tro-voi-bau-vat-nhan-van-song-318603/>

28. http://baobacninh.com.vn/news_detail/69502/chang-trai-8x-va-niem-say-me-nghe-gom.html

29. http://dangcongsan.vn/cpv/Modules/News/NewsDetail.aspx?co_id=30623&cn_id=19946

30. nhan/4/doanh-nhan-tran-manh-thieu/dau-an-kinh-doanh.html

31. <http://dch.gov.vn/pages/documents/preview.aspx?id=183&cateid=52>

32. <http://www.domi.org.vn/tin-tuc-su-kien/tin-nghien-cuu/cac-hoc-thuyet-lanh-dao-quan-tri.2735.html>

33. <http://www.gomphulang.net/>

34. <http://www.gomphulang.org/>

35. <http://www.giaithuong.vn/giaithuong/tieng-viet/hoso-thanh-tich/ca->

36. <http://www.gomthieu.com/>

37. <http://www.honviet.com.vn/tam-ly-va-doi-song/hoc-thuyet-tam-ly/1023-cac-hoc-thuyet-lanh-dao-quan-tri>

38. <http://langnghevietnam.vn/?go=New&page=d&igid=706&iid=3339>

39. http://www.nhandan.org.vn/mobile/_mobile_vanhua/_mobile_diendan/item/20937002.html

40. <http://nhaquanlytuonglai.wordpress.com/2013/06/02/thuyet-quan-ly-hanh-chinh/>

41. <http://nld.com.vn/viec-lam/gom-nhung-phu-lang-178056.htm>
42. <http://www.baomoi.com/Nhung-nguoi-lam-nen-thuong-hieu-gom-Phu-Lang/54/4247593.epi>
43. <http://phulang.village.vn/?page=home&portal=phulang>
44. <http://petrotimes.vn/news/vn/van-hoa-giai-tri-the-thao/hay-giup-nghe-nhan-hau-vinh-danh.ht>
45. <http://tapchisonghuong.com.vn/tap-chi/c93/n470/ve-viec-thiet-lap-he-thong-Bau-vat-nhan-van-song-o-Viet-Nam.html>
46. <http://thuvienphapluat.vn/archive/Nghi-quyet-10-NQ-CP-Chien-luoc-phat-trien-kinh-te-xa-hoi-2011-2020-vb138515.aspx?attempt=2>
47. <http://thuvienphapluat.vn/archive/Nghi-quyet-15-NQ-TW-nam-2012-hoi-nghi-lan-thu-nam-Ban-chap-hanh-Trung-uong-vb150877.aspx?attempt=1>
48. <http://vietnamese.korea.net/AboutKorea/Culture-and-the-Arts/UNESCO-Treasures-in-Korea>